

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5423200087
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5423200087.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: E. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, dieťa rodičov matky: H. F., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. R. č. XXXX/XX, G. F., právne zastúpená: PUKAJ, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie č. 1661, Dolný Kubín, IČO: 53 029 623, a otca: Z. B., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. F. č. X, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10P/5/2023-13 zo dňa 26. januára 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku I a II. **p o t v r d z u j e .**

Uznesenie okresného súdu vo výroku III. **z r u š u j e.**

odôvodnenie:

1. Okresný súd Dolný Kubín napadnutým uznesením dočasne zveril maloleté deti B.: E., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca. (výrok I.) Súd otcovi uložil, aby do 30 dní od doručenia tohto uznesenia podal na Okresný súd Dolný Kubín návrh, ktorým sa bude domáhať zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E. a C.. (výrok II.) Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania. (výrok III.)

2. Konštatoval, že otec podaným návrhom dňa 19.01.2023 žiadal súd, aby nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti B.: E., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX dočasne zverí do jeho osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom okresného súdu č. k. 8P/34/2022-64 zo dňa 11.08.2022 boli maloleté deti E. a C. zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom on bol zaviazaný platiť výživné na maloleté deti. Počas spolužitia s matkou v jednej domácnosti matka požívala alkohol a omamné látky a odchádzala aj na dva dni z domu, pričom nedvíhala telefón. Uvedenú situáciu nezvládol a matku fyzicky napadol. Matka aj v súčasnosti požíva alkohol a omamné látky a v domácnosti maloletých detí otec opakovane nachádzal veľký neporiadok. Nakoľko deti sú pre neho všetkým a ide mu o ich najlepší záujem, rozhodol sa situáciu riešiť podaním tohto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej uviedol, že maloleté deti sa od 13.01.2023 nachádzajú u neho, lebo keď ich mal v matke odovzdať dňa 15.01.2023 táto nebola doma a nedvíhala telefón, boli privolaní aj príslušníci ORPZ Dolný Kubín.

3. Okresný súd po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia a s pripojenými spismi tunajšieho súdu (týkajúcimi sa účastníkov konania - pozn. odvolacieho súdu) dospel k názoru, že je potrebné dočasne upraviť pomery maloletých detí E. a C. navrhovaným spôsobom. Najmä zo šetrenia vykonaného orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8P/4/2023 vyplynulo, že matka v súčasnosti zanedbáva starostlivosť o maloleté deti a požíva alkohol a iné návykové látky, čo v tomto prípade ohrozuje priaznivý vývin

maloletých detí E. a C., ktoré má matka na základe rozhodnutia súdu (rozsudok tunajšieho súdu č. k. 8P/34/2022-64 zo dňa 11.08.2022) v osobnej starostlivosti. Navyše okrem týchto dvoch detí má matka v osobnej starostlivosti ešte aj maloletého H. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorého otec je neznámy. Zo šetrenia súdu zároveň vyplynulo, že problémy matky sú dlhodobého charakteru, pričom tieto skutočnosti boli dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8P/4/2023, ktorým bolo najstaršie dieťa matky - mal. H. F. uznesením zo dňa 23.01.2023 dočasne zverený do osobnej starostlivosti jeho starej matky H. F.. Z uvedeného bolo súdu zrejmé, že matka nie je v súčasnosti schopná zabezpečovať starostlivosť ani o jej ďalšie dve deti - maloletých E. a C., ktorí sú navyše už útleho veku (mal. E. mal 3 roky a mal. C. bude mať 2 roky). S poukazom na uvedené skutočnosti je v záujme maloletých detí E. a C. ich bezodkladné zverenie do osobnej starostlivosti otca, ktorý odo dňa 13.01.2023 zabezpečuje starostlivosť o tieto maloleté deti.

4. Zároveň súd vo výroku II. napadnutého uznesenia postupujúc podľa § 336 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) uložil otcovi, aby v stanovenej lehote podal na súd návrh, ktorým sa bude domáhať úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E. a C., pričom v takomto konaní bude priestor pre vykonanie širšieho dokazovania vo veci.

5. O trovách tohto konania súd rozhodol vo výroku III. podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

6. Proti uzneseniu okresného súdu podala matka maloletých detí prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, ktorým žiadala zrušiť napadnuté rozhodnutie a nariadené neodkladné opatrenie zamietnuť. V prvom rade namietala, že okresný súd nariadeným neodkladným opatrením v podstate obmedzil styk matky s mal. E. a mal. C., ktorí boli na základe rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 8P/34/2022-64 zo dňa 11.08.2022 zverené do jej osobnej starostlivosti, pričom navrhovateľ (otec) bol zaviazaný platiť na maloleté deti výživné. V súčasnosti upravený styk maloletých detí s matkou považovala za nerealizovateľný. Uviedla, že v odôvodnení napadnutého uznesenia absentujú skutočnosti na základe akých okresný súd dospel k záverom o dôvodnosti vydaného neodkladného opatrenia na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky (správne otca - pozn. odvolacieho súdu). Nestotožnila sa so závermi okresného súdu, že jej problémy spočívajú v požívaní alkoholu a iných omamných látok, ktoré tvrdil otec v podanom návrhu. Uviedla, že už dlhú dobu nepožíva alkoholické nápoje a iné omamné látky a dôkladne stará o mal. synov: E. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX ako aj o ďalšieho mal. syna H. F. nar. XX.XX.XXXX, pričom má s deťmi dobrý vzťah. Bránila sa, že otec maloletých detí taktiež holduje alkoholickým nápojom. Okrem toho sa po nociach stretával s kamarátmi. Matka je toho názoru, že zverenie detí do osobnej starostlivosti navrhovateľa ako ich otca nie je v záujme maloletých detí. Matka vyjadrila obavu o život a zdravie maloletých detí, pretože otec je nevyspytateľnej povahy a môže fyzicky alebo psychicky ublížiť maloletým deťom a to najmä vtedy, keď bude pod vplyvom alkoholu, prípadne iných omamných látok. V závere odvolania poukázala na obdobné rozhodnutia súdov v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti.

7. Vyjadrenie otca mal. detí ani kolízneho opatrovníka podané nebolo.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou a v zákonnej lehote na podanie odvolania, preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu v súlade s ust. § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, napadnuté uznesenie okresného súdu vo výrokoch I. a II. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a vo výroku III. zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d/ CSP, z nasledovných dôvodov:

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. V prvom rade odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že neodkladné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytnutie rýchlej, efektívnej a v rámci konania vo veci samej len dočasnej úpravy pomerov. Základnými predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery alebo obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP) - citovaný v bode 7. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu). Vo vzťahu k maloletým deťom má neodkladné opatrenie okrem dočasnosti aj zabezpečujúci charakter, ktorý sa prejavuje v jeho schopnosti zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania alebo v už začatom konaní nastať. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva priamo zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, v ktorom je zakotvená zásada, podľa ktorej je záujem maloletého dieťaťa na prvom mieste pri rozhodovaní o všetkom, čo sa ho týka. Zo zákonnej úpravy neodkladných opatrení vyplýva oprávnenie súdu nariadiť neodkladné opatrenie pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aspoň osvedčené.

13. S poukazom na dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí, podané odvolanie matky maloletých detí a obsah spisu, môže odvolací súd iba konštatovať správnosť záverov napadnutého uznesenia okresného súdu, na základe ktorých dočasne zveril maloleté deti E., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX B. do osobnej starostlivosti otca. Odvolací súd zdôrazňuje, že inštitút neodkladného opatrenia má slúžiť na dočasnú úpravu pomerov tak, aby do času rozhodnutia vo veci samej nedošlo k zhoršeniu existujúceho statusu quo a k vzniku nenávratného stavu.

14. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou matky maloletých detí, že v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu absentujú skutočnosti, na základe ktorých okresný súd dospel k záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd dostatočne uviedol dôvody osvedčenia (z podaného návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ale predovšetkým z pripojených spisov) potreby dočasne zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca. Z obsahu spisu je nepochybné, že zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca je dočasného charakteru a vyjadruje predovšetkým záujem maloletých detí. Navyše z úradného záznamu ÚPSVaR Dolný Kubín, č.z. 2023/5701 z 23.01.2023 vyplýva, že matka má problémy s drogovou závislosťou a je jej odporúčané ústavné liečenie. Nemožno tak prisvedčiť tvrdeniam matky, že nemá problémy s alkoholom a návykovými látkami. Okrem toho, matka sa nijako bližšie nevyjadrila k otcovým tvrdeniam uvedeným v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že dňa 15.01.2023, keď jej chcel maloleté deti odovzdať nemohol sa s ňou skontaktovať osobne, ani telefonicky a deti si tak od neho neprevzala. Nevyjadrila sa ani k záverom okresného súdu, že pre problémy s alkoholom a návykovými látkami sa riadne nestarala o svoje ďalšie dieťa H. F., ktorý bol z týchto dôvodov dočasne zverený do starostlivosti starej matky neodkladným opatrením. Obmedzila sa na všeobecné popretie pravdivosti týchto skutočností, čo nepovažoval odvolací súd za dostatočné spochybnenie skutočností, z ktorých vychádzal okresný súd pri svojom rozhodnutí. Tak ako už odvolací súd uviedol, pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia nie je nutné vykonať podrobné dokazovanie (to bude vykonané vo veci samej), ale postačuje, že je spravdepodobnená (inak povedané osvedčená) potreba nariadenia neodkladného opatrenia, čo v tejto veci považoval za splnené.

15. Za nedôvodnú považoval odvolací súd i námietku matky ohľadom obmedzenia styku matky s maloletými deťmi. Napadnutým rozhodnutím súd neupravil styk maloletých detí s matkou, teda nebolo nijak zasiahnuté do jej rodičovských práv a povinností ohľadom možnosti stretávania sa matky so svojimi deťmi. Navyše odvolací súd poukazuje na podanú správu kolízneho opatrovníka, ktorý prešetril rodinné pomery v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/34/2022, pričom matka sama uviedla, že napriek odchodu otca maloletých detí zo spoločnej domácnosti, strávila matka maloletých detí spoločný víkend s maloletými deťmi u partnera, pričom pobyt prebehol bez hádok. Komunikácia medzi rodičmi maloletých detí je teda možná, hoci len v nevyhnutných prípadoch a len ohľadom detí (čo je v prejednávanej veci kľúčové - pozn. odvolacieho súdu). V prípade, ak matke maloletých detí bude otcom bránené v stretávaní sa s maloletými deťmi, má možnosť obrátiť sa na súd podaním návrhu na úpravu styku matky s maloletými deťmi.

16. Na základe uvedených zistení tak odvolací súd dospel k záveru, že aktuálne je v záujme maloletých detí E., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX ich zverenie do dočasnej osobnej starostlivosti otca. Súdtaktiež správne výrokom II. uložil otcovi podať na okresný súd návrh, ktorým sa vo veci samej bude domáhať úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E. a C., pričom súd na

základe riadne vykonaného dokazovania rozhodne. Len na doplnenie, odvolací súd udáva, že v tomto prípade môže súd aj bez návrhu začať konanie vo veci samej (§360 ods. 2 CMP).

17. Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Pokiaľ ide o výrok III. tento odvolací súd zrušil v zmysle ust. § 389 písm. d) CSP. S poukazom na vyššie uvedené sa nejedná o konečné rozhodnutie, preto o trovách celého konania (vrátane odvolacieho) rozhodne súd až v rozhodnutí vo veci samej.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)